

pod njim, Jim-Timovo pripovedovanje se mu motajo po glavi. Nakrat leži v visoki travi. Nekaj se giblje... Kača je klopotača, ki ga gleda z zelenkastimi očmi. Sika... Že je jeziček ob njegovem obrazu — pa nima tobaka, da bi jo počastil z dimom... Čuj! Viporvil-ptica kliče: »Vahonaisa!⁷« Utalisi se pregane — skoči... Mrzlo mu spolzne ob rami — nekdo zdrsne iz šotora.

Utalisi krikne: »Ukikrikiiii!« Mahoma sta oba šotora pokonci. Nohamo hiti k jetnikom, vrže trsko v žrjavico. Straža leži mrtva — o Jim-Timu, Bobu in Hamu ni več sledu... In Mandanka kliče: »Nikura — kje je Nikura?« — »Kje je Vači?« pogleda Dolgolas Nohamija.

»Za njimi!« kliče Utalisi. Nohamo se nasmehne jezno: »Ni treba! Prišli bodo sami za nami, ko bodo videli, da pod javorjem ni zavitka. Jim-Tim je videl papir v mojih rokah...«

⁷ Indijanci imajo pravljico, da je bila ptica Viporvil nekoč lepa deklica, ki je pa radi nesreče izgubila svojega ženina. Bolest jo je spremenila v ptico, ki zdaj venomer kliče ženino ime: Vahonaisa!

Bistriška: Sveti Miklavž.

ZIMA! Sneg pada, pada. Snežinke — bele zvezdice se smejejo v zraku. Druga za drugo hite, a se ne morejo ujeti. Hite, hite, padajo na zemljo in utonejo na belem plašču. Mraz je na cestah, hudo mraz na poljih, moker mraz v gozdovih... Molk skrivnostne zime ovija svet. Rahlo veselje zimskih skrivnosti rdi ličeca otrok, užiga očesca v drobnih obrazcih. Skrivnost zime — dobri sveti Miklavž!

Večer je. V temno senco noči se topi vas, luči se prižigajo, ogenj veselo objema polena v peči. Ob gorke peči so gorke misli, gorke besede, gorka srca... Peč greje ljubo in mehko. Otroci ljubo in mehko čebljajo.

»Kdaj pride sveti Miklavž, mama,« vprašuje Nežika, otrok štirih let.

»Nocoj pride, nocoj, ljubi otroci! Iz zlatih nebes do ubogih zemljanov.«

Otroci strme, usta so odprta, pričakovanje trepeče na rdečih vročih ličkih.

»Samo tihi morate biti,« pravi mama, »da ga z vpitjem in ropotanjem ne preženete!« Otroci kimajo.

V sobi je tema: od peči lije sladka svetloba v pramenih. Bele vile vstajajo po sobi in plešejo svoj čudežni ples. Zeleni škrateljni se poredno družijo z rogački. Zaklete žene in kraljične vstajajo pred otroškimi očmi. Zunaj trepeče noč, v sneženem objemu rojena. V sobi je vse svetlo, vse pravljичno srebrno. Otroci čakajo svetega Miklavža, otroci drhte v pričakovanju nebeških darov.

Zvon poje k večerni molitvi. Tiho se sklanjajo drobne glavice k mami, pobožno se spajajo ročice v molitev: »Pridi sveti Miklavž, pridi, prinesi, a ne pozabi na mamo!«

»In tudi ne pozabi na sosedovega Rokca: nima več mamice, da bi pisala ljubemu Miklavžu — pa prosim jaz zanj,« moli najstarejša deklica Boža, ki hodi letos že v prvi razred.

Večerno zvonjenje sanjavo umira. Zunaj je trda noč, trd mraz.

Govorjenje bi se vlekle še dolgo in dolgo, da ni prišla sosedova mama po Majdiko, Božo, Janka in Milico. Domača dva: Nežika in Markec sta nastavila po svoji mizici bele pehare za Miklavža, voščila sladko noč, opravila svojo večerno molitev in mehko zaspala...

Otroci spe, dušice pa romajo v sanjah po veselih nebesih. Igrajo se z angelci in se razgovarjajo s svetim Miklavžem.

Zunaj je noč: zvezde gore na nebu vse zlate, vse svetle, saj so jih angelci prižgali, da kažejo pot svetemu Miklavžu k ljubim otrokom. Sveti Miklavž pa plava po zemlji od hišice do hišice, od okenca do okenca, blagoslavlja pot otročičev in jim nosi veselja in dobrot.

Jutro se budi za gorami. Otroci so že vsi budni. Brez sanjic na očeh, brez našobljenih ustnic kakor druga jutra. Danes ne — saj je Miklavževo jutro! V samih srajčkah sfrčita otroka kakor dva velika bela metulja v kuhinjo, da vidita, primeta, pokusita nočne darove svetega Miklavža. Mama kroti, oče resno odgovarja, a otroka slabo slišita. Zunaj na mizi je pozdrav iz samih božjih nebes, pozdrav od dobrega svetega Miklavža. Bela mizica je polno obložena: prijemata, tehtata, merita, vzklikata: »Hvala ti, dobri sveti Miklavž! Vse si prinesel — še na mamo nisi pozabil! Knjiga je za mamo, pipa za očka — to bo kadil! In na krožnik si naložil Rokcu. To bo vesel!« Težko je ugnati otroka v red.

Ura bije osem. Cok, cok, tof, tof, se sliši po stopnicah. Kaj neki je? V procesiji hodijo vaški dečaki in plašne punčke iz sosednih hiš v vas. S seboj nosijo darove svetega Miklavža in v očeh najlepšo luč — detinsko veselje. Mali sirotni Rokec stoji za vrati in gleda. »Le v kuhinjo pojdi, Rokec! Tudi tebe se je spomnil Miklavž, in vsi pojedite z njim in se veselite darov dobrega svetega Miklavža.«

V Rokčevih očeh se prižgeta dve svetli lepi zarjci.

Otroci stoje in gledajo. Junak stopi naprej in poda mami z nerodno ročico kruhovega parkeljna: »Ta je pa vaš!« In drugi otroci tudi radi dajejo od svojih dobrot: cukrenih punčk, čokoladnih srčkov, moža na konju, zavutih ribic ...

O da bi jim mogla mama spraviti za težke ure tisto luč, ki jim sije iz oči; tisti sladki gorki izraz na licih! Da bi ga mogla spraviti v kapelico svojega srca!

Miklavžev zvonček zvoní po deželi, nebesa se sleherni večer odpirajo. Naj bi vam Miklavž mnogo nasul, mnogo prinesel, otroci!

Svjatoslav: Večer v predmestju.

*Med nizkimi hišami teme rasto
in okna gorijo v poslednjih plamenih,
nekje sredi mesta zvonovi pojó,
mi molimo revni v barakah lesenih.*

*In sedemo tihi in sklenemo mlade rokó
in mislimo: Zdajle se oče naš vrne.
Nebo se razčisti in zvezde svetlo zagoré
in zgane katera se in se utrne.*

*Naš oče je prišel. V trd, bled in naguban obraz
je legla rjavina pekočega dneva.
Molčimo in gledamo njega in on gleda nas.
Na cesti je molk in nikjer luč ne seva.*